

ԱՏՈՐԱԳՐՎԵԼ Է՝ 15.03.2000թ.

ՈՒԺ ՄԵՋ Է՝ 26.02.2001թ.

ԳՈՐԾՈՒՄ Է՝ 01.01.2002թ.

ԿՈՆՎԵՆՑԻԱ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԼԱՏՎԻԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԿ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԳՈՒՅՔԻ ԿՐԿՆԱԿԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ ԲԱՑԱՌԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՐԿԵՐԻ ՎՃԱՐՈՒՄԻՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼԸ ԿԱՆԽԵԼՈՒ ՍԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետությունը և Լատվիայի Հանրապետությունը դեկավարվելով երկու Պայմանավորվող Պետությունների միջև տնտեսական, գիտական, տեխնիկական ու մշակութային համագործակցությունը զարգացնելու և անրապնդելու ձգուունք և եկամուտների ու գույքի հարկերի առնչությամբ կրկնակի հարկումը բացառելու ու հարկերի վճարումից խուսափելը կանխելու և հարկային խտրականություն բույլ չտալու նպատակով որոշեցին կնքել սույն Կոնվենցիան և պայմանավորվեցին ներքոհիշյալի մասին։

ԳԼՈՒԽ I

ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅԻ ԿԻՐԱԱՍԱՆ ՈԼՈՐՏԸ

Ըողված 1

ԱՆՁԻՆՔ, ՈՒՄ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԿԻՐԱԱՎՈՒՄ Է ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՆ

Սույն Կոնվենցիան կիրառվում է Պայմանավորվող Պետություններից մեկի կամ երկուսի ռեզիդենտների հանդիսացող անձանց նկատմամբ։

Ըողված 2

ԸՆԴԳՐԿՈՂ ՀԱՐԿԵՐ

- Սույն Կոնվենցիան կիրառվում է Պայմանավորվող Պետության կամ նրա տեղական իշխանության մարմինների կողմից եկամուտներից ու գույքից զանձվող հարկերի նկատմամբ, անկախ դրանց զանձման եղանակից։
- Եկամուտից ու գույքից զանձվող հարկերը են համարվում եկամուտների ընդհանուր գումարից, գույքի ընդհանուր գումարից կամ եկամուտի ու գույքի առանձին տարրերից զանձվող բոլոր հարկերը, ներառյալ շարժական կամ անշարժ գույքի օտարումից առաջացած եկամուտներից, ինչպես նաև գույքի հավելածից զանձվող հարկերը։
- Կոնվենցիան տարածվում է, մասնավորապես, հետևյալ գործող հարկերի վրա՝
  - Հայաստանի դեպքում՝
    - շահութահարկ,
    - եկամտահարկ,
    - գույքահարկ,
    - հողի հարկ,(հետագայում անվանվող ինչպես «Հայաստանի հարկ»):
  - Լատվիայի դեպքում՝
    - ձեռնարկությունների եկամտահարկ,
    - անձնական եկամտահարկ,

(iii) անշարժ գույքի հարկ,

(հետագայում անվանվող ինչպես «Լատվիայի հարկ»):

4. Կոնվենցիան կիրապվում է նաև եկամուտից ու գույքից զանձվող բոլոր նույնական կամ համանման հարկերի նկատմամբ, որոնք կգանձվեն ի լրումն գործող հարկերի կամ դրանց փոխարեն սույն Կոնվենցիայի ստորագրման օրվանից հետո: Պայմանավորվող Պետությունների իրավասու մարմինները կիրագենեն միջանց իրենց համապատասխան հարկային օրենքներում կատարված սկզբունքային փոփոխությունների մասին:

ԳԼՈՒԽ II ՍԱՐՍԱՆՈՒՄՆԵՐ

Հոդված 3

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԱՐՍԱՆՈՒՄՆԵՐ

- Սույն Կոնվենցիայի նպատակների համար, եթե այլ բան չի բխում ենթատեքատից.
  - «Պայմանավորվող Պետություն» և «մյուս Պայմանավորվող Պետություն» տերմինները, ենթատեքատից կախված, նշանակում են Հայաստան կամ Լատվիա,
  - «Հայաստան» տերմինը նշանակում է Հայաստանի Հանրապետություն և երր օգտագործվում է աշխարհագրական իմաստով նշանակում է տարածք, ներառյալ ներքին ջրերը, որի վրա տարածվում են Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխան իրավունքները և իրավագործությունը՝ միջազգային իրավունքի և ներքին օրենսդրությանը համապատասխան,
  - «Լատվիա» տերմինը նշանակում է Լատվիայի Հանրապետություն և երր օգտագործվում է աշխարհագրական իմաստով նշանակում է Լատվիայի Հանրապետության տարածքը և յանկացած այն գոտին, որը հարակից է Լատվիայի Հանրապետության տարածքային ջրերին, որոնց նկատմամբ Լատվիայի օրենքներով և համաձայն միջազգային օրենքի կարող են տարածվել Լատվիայի իրավունքները ծովափի և նրա ջրերի հատակի ու դրանց բնական պաշարների նկատմամբ,
  - «անձ» տերմինը ներառում է ֆիզիկական անձ, ընկերություն և անձանց յանկացած այլ միավորում,
  - «ընկերություն» տերմինը նշանակում է յանկացած կորպորատիվ միավորում կամ յանկացած միավորում, որը հարկման նպատակների համար դիտարկվում է որպես կորպորատիվ,
  - «Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկություն» և «մյուս Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկություն» տերմինները նշանակում են համապատասխանաբար Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտի կողմից դեկավարվող ձեռնարկություն և մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտի կողմից դեկավարվող ձեռնարկություն,
  - «միջազգային փոխադրում» տերմինը նշանակում է Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության կողմից օդանավով իրականացվող յանկացած փոխադրում, բացառությամբ երր օդանավը շահագործվում է բացառապես մյուս Պայմանավորվող Պետությունում գտնվող կետերի միջև,
  - «իրավասու մարմին» տերմինը նշանակում է.
    - Հայաստանում՝ Ֆինանսների և Էկոնոմիկայի Նախարարը կամ նրա կողմից լիազորված ներկայացուցիչը,
    - Լատվիայում՝ Ֆինանսների Նախարարությունը կամ նրա կողմից լիազորված ներկայացուցիչը,

- i) «ազգային անձ» տերմինը նշանակում է.
  - (i) Պայմանավորվող Պետության քաղաքացիություն ունեցող պահապահած ֆիզիկական անձ,
  - (ii) Պայմանավորվող Պետության գործող օրենքների հիման վրա այդպիսի կարգավիճակ ստացած պահապահած իրավաբանական անձ, ընկերակցություն կամ ասույթային:
2. Պայմանավորվող Պետության կողմից սույն Կոնվենցիան պահապահած ժամանակ կիրառելիս նրանում չահմանված պահապահած տերմին, եթե այլ բան ենթատեսատից չի հետևում, կոնտանա այն նշանակությունը, որն այն տվյալ պահին ունի այդ Պետության օրենքով այն հարկերի նկատմամբ, որոնց վրա տարածվում է Կոնվենցիան, այդ Պետությունում գործող հարկային օրենքներով սահմանվող յուրաքանչյուր նշանակություն կգերակայի այդ Պետության այլ օրենքներով տերմինին տրվող նշանակության նկատմամբ:

Հոդված 4

ՈԵԶԻՂԵՏԸ

1. Սույն Կոնվենցիայի նպատակների համար «Պայմանավորվող Պետության ռեզիլենտ» տերմինը նշանակում է պահապահած անձ, որն այդ Պետության օրենքներով այնտեղ ենթակա է հարկմանը իր բնակության վայրի, գրանցման վայրի, ռեզիլենտության, դեկավարման մարմնի գոնվելու վայրի կամ պահապահած այլ համանման շափանիշի հիման վրա: Տերմինը ներառում է նաև այդ Պայմանավորվող Պետության Կառավարությունը կամ նրա տեղական իշխանության մարմինները: Սակայն, այդ տերմինը չի ներառում պահապահած անձին, որն այդ Պետությունում ենթակա է հարկման միայն այդ Պետության աղյուրներից ստացած նեկանիդ կամ այնտեղ գտնվող գոյրի նկատմամբ:
2. Այն դեպքում, եթե 1 կետի դրույթներին համապատասխան ֆիզիկական անձը հանդիսանում է երկու Պայմանավորվող Պետությունների ռեզիլենտ, նրա կարգավիճակը որոշվում է հետևյալ կերպ.
  - a) նա կիամարվի միայն այն Պետության ռեզիլենտ, որտեղ նա ունի իրեն պատկանող մշտական կացարան, եթե նա երկու Պետություններում էլ ունի իրեն պատկանող մշտական կացարան, ապա նա կիամարվի միայն այն Պետության ռեզիլենտ, որի հետ նրա անձնական և տնտեսական կապերը առավել սերտ են (կենսական շահերի կենտրոն),
  - b) եթե հմարավոր չէ որոշել այն Պետությունը, որտեղ նա ունի կենսական շահերի կենտրոն, կամ եթե նա Պետություններից և ոչ մեկում չունի իրեն պատկանող մշտական կացարան, նա կիամարվի միայն այն Պետության ռեզիլենտը, որտեղ նա սովորաբար բնակվում է,
  - c) եթե նա սովորաբար երկու Պետություններում էլ բնակվում է, կամ եթե նա սովորաբար չի բնակվում դրանցից և ոչ մեկում, նա կիամարվի միայն այն Պետության ռեզիլենտը, որի ազգային անձ է նա հանդիսանում,
  - d) եթե նա հանդիսանում է երկու Պետությունների ազգային անձ կամ դրանցից և ոչ մեկի ազգային անձ չի հանդիսանում, ապա Պայմանավորվող Պետությունների իրավասությունները հարցում կլուծեն փոխադարձ համաձայնությամբ:
3. Այն դեպքում, եթե 1 կետի դրույթների համաձայն ֆիզիկական անձ չհանդիսապող անձը հանդիսանում է երկու Պայմանավորվող Պետությունների ռեզիլենտ, Պայմանավորվող Պետությունների իրավասությունները կձգտեն հարցը լուծել փոխադարձ համաձայնությամբ և կսահմանեն Կոնվենցիայի կիրառման կարգը նման անձանց նկատմամբ:

Հոդված 5

ՄՅԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

1. Սույն Կոնվենցիայի նպատակների համար «մշտական հաստատություն» տերմինը նշանակում է գործունեության մշտական վայր, որի միջոցով ձեռնարկությունը ամրողացնելու կամ մասսամբ իրականացնում է գործունեություն:
2. «Մշտական հաստատություն» տերմինը, մասնավորապես ներառում է.
  - a) ղեկավարման վայր,
  - b) մասնաճյուղ,
  - c) գրասենյակ,
  - d) ֆաքտիկա,
  - e) արհեստանոց, և
  - f) հանքահոր, նավթի կամ գազի հորատանցք, քարհանք կամ բնական պաշարների հետախուզման կամ արդյունահանման յանկացած այլ վայր:
3. a) Շինարարական իրավարակը կամ շինարարությունը կամ տեղակայման ծրագիրը կամ դրանց հետ կապված գերահսկիչ գործունեությունը կազմում են մշտական հաստատություն միայն եթե նրա տևողությունը գերազանցում է ինը ամիսը:
b) Պայմանավորվող Պետության օֆշորում ծովափի և ջրերի հատակի ու դրանց բնական պաշարների հետախուզման կամ շահագործման հետ կապված գործունեությունը կյիտարկվի որպես այդ Պետությունում տեղակայված մշտական հաստատության միջոցով իրականացվող, եթե նման գործունեությունը իրականացվում է ընդհանուր առնամբ 30 օրը գերազանցող ժամանակահատվածում կամ ժամանակահատվածներում՝ յանկացած 12 ամսյա ժամկետում:
4. Զնայած սույն Հոդվածի նախորդ դրույթներին, կիամարվի, որ «մշտական հաստատություն» տերմինը չի ներառի.
  - a) կառույցների օգտագործումը ձեռնարկությանը պատկանող ապրանքների կամ արտադրանքի բացառապես պահպանման, ցուցադրման կամ առաքման նպատակով,
  - b) ձեռնարկությանը պատկանող ապրանքների կամ արտադրանքի պաշարների պահումը բացառապես պահպանման, ցուցադրման կամ առաքման նպատակով,
  - c) ձեռնարկությանը պատկանող ապրանքների կամ արտադրանքի պաշարների պահումը բացառապես այլ ձեռնարկության կողմից վերամշակման նպատակով,
  - d) գործունեության մշտական վայրի պահումը ձեռնարկության համար ապրանքների կամ արտադրանքի բացառապես զննման, կամ տեղեկությունների հավաքման նպատակով,
  - e) գործունեության մշտական վայրի պահումը ձեռնարկության համար բացառապես նախապատրաստական կամ օժանդակ բնույթի յանկացած այլ գործունեության իրականացման նպատակով,
  - f) գործունեության մշտական վայրի պահումը բացառապես ա) - ը) ենթակետերում նշված գործունեության տեսակների յանկացած համակցության իրականացման համար, պայմանով, որ այդպիսի համակցության արդյունքում առաջացած գործունեության մշտական վայրի համընդիանուր գործունեությունը կրում է նախապատրաստական կամ օժանդակ բնույթ:

5. Զնայած 1 և 2 կետերի դրույքներին, եթե անձը անկախ կարգավիճակով գործակալ չէ, որի մասին խոսվում է 6 կետում, և զործում է ձեռնարկության անունից, ունի և սովորաբար օգտագործում է Պայմանավորվող Պետությունում ձեռնարկության անունից կոնտրակտներ կնքելով իրավասություն, ապա այդ ձեռնարկությունը կդիտարկվի որպես այդ Պետությունում մշտական հաստատություն ունեցող յանկացած գործունեության առնչությամբ, որն այդ անձն իրականացնում է ձեռնարկության համար, բացառությամբ, եթե այդ անձի գործունեությունը սահմանափակվում է 4 կետում նշվածով, որն եթե նույնիսկ իրականացնում է գործունեության մշտական վայրի միջոցով, ապա համաձայն այդ կետի դրույքներին այդ գործունեության մշտական վայրը վեր չի ածում մշտական հաստատության:
6. Ձեռնարկությունը չի դիտարկվում որպես Պայմանավորվող Պետությունում մշտական հաստատություն ունեցող միայն, եթե նա այդ Պետությունում գործունեություն է իրականացնում բրոքերի, գլխավոր կոմիսիոն գործակալի կամ անկախ կարգավիճակով յանկացած այլ գործակալի միջոցով, պայմանով, որ նման անձինք գործում են իրենց սովորական գործունեության շրջանակներում:
7. Այն փաստը, որ Պայմանավորվող Պետության ռեզիլիենտ հանդիսացող ընկերությունը վերահսկում է մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեզիլիենտ հանդիսացող ընկերությանը կամ վերահսկում է նրա կողմից, կամ գործունեություն է իրականացնում այդ մյուս Պետությունում (կամ մշտական հաստատության կամ այլ միջոցով), ինքնին այդ ընկերություններից մեկին չի վերածու մյուսի մշտական հաստատության:

ԳԼՈՒԽ III ԵԿԱՍՈՒՏԻ ՇԱՐԿՈՒՄ

Հոդված 6 ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ ԱՆՁԱՐԾ ԳՈՒՅՔԻՑ

1. Եկամուտները, որոնք Պայմանավորվող Պետության ռեզիլիենտը ստանում է մյուս Պայմանավորվող Պետությունում գտնվող անշարժ գույքի (ներառյալ եկամուտ գյուղայինական կամ անտառային տնտեսություններից), կարող են հարկվել այդ մյուս Պետությունում:
2. «Անշարժ գույք» տերմինը պետք է ունենա այն նշանակությունը, որ նա ունի այն Պայմանավորվող Պետության օրենքով, որտեղ գտնվում է դիտարկվող գույքը: Անշարժ գույքին վերաբերվող սույն Կոնվենցիայի դրույթները պետք է կիրառվեն նաև անշարժ գույքին օժանդակ գույքի, գյուղատնտեսությունում և անտառային տնտեսությունում օգտագործվող անասունների ու սարքավորումների, իրավունքների, որոնց նկատմամբ կիրառվում են հողային սեփականությանը վերաբերվող ընդհանուր օրենքի դրույթները, յանկացած օպցիոնին կամ անշարժ գույքի ձեռք բերման նմանատիպ իրավունքի, անշարժ գույքի ուղղված կողմանը կամ աշխատանք կամ աշխատելու իրավունք դիտարկվող փոփոխական կամ հաստատագրված վճարումների իրավունքների, հանքային պաշարների, աղբյուրների և այլ բնական հանածոնների, ծովափի և ջրերի հատակի ու դրանց բնական պաշարների հետախուզումից կամ շահագործումից առաջացող միջոցների համար իրավունքների, ներառյալ նման միջոցներից ստացվող տոկասների կամ օգտական իրավունքները, նկատմամբ: Ծովային, գետային կամ օդային նավերը որպես անշարժ գույք չեն դիտարկի:
3. 1 կետի դրույքները կկիրառվեն նաև անշարժ գույքի անմիջական օգտագործումից, վարձակալության տրամադրումից կամ անշարժ գույքի յանկացած այլ ձևով օգտագործումից, ինպես նաև անշարժ գույքի օտարումից ստացված եկամուտների նկատմամբ:

- Եթե ընկերությունում բաժնետոմսերի կամ այլ կորպորատիվ իրավունքների տիրապետումը այդպիսի բաժնետոմսերի կամ կորպորատիվ իրավունքների սեփականատիրոջը իրավունք է տալիս օգտագործել ընկերության պատկանող անշարժ գույքը, ապա անմիջական օգտագործումից, վարձակալության տրամադրումից կամ այդպիսի իրավունքի օգտագործումից յանկացած այլ ձևով ստացված եկամուտները կարող են հարկվել այն Պայմանավորվող Պետությունում, որտեղ անշարժ գույքը գտնվում է:
- 1, 3 և 4 կետերի դրույթները կիրառվում են նաև ձեռնարկության անշարժ գույքից առաջացած եկամուտների և անկախ անձնական ծառայություններ մատուցելու համար օգտագործվող անշարժ գույքից առաջացած եկամուտների նկատմամբ:

Հոդված 7

ՁԵՌԱՐԿԱՏԻՐԱԿԱՆ ՇԱՇՈՒՅԹ

- Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության շահույթը հարկվում է միայն այդ Պետությունում, միայն եթե նման ձեռնարկությունը գործում է իրականացնում մյուս Պայմանավորվող Պետությունում գտնվող մշտական հաստատության միջոցով։ Եթե ձեռնարկությունը գործում է իրականացնում է նշանակած ձևով, ապա ձեռնարկության շահույթը կարող է հարկվել մյուս Պետությունում, բայց միայն այն մասով, որը վերաբերվում է այդ մշտական հաստատությանը։
- Հաշվի առնելով 3 կետի դրույթները, եթե Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկությունը մյուս Պայմանավորվող Պետությունում գործում է իրականացնում այնտեղ գտնվող մշտական հաստատության միջոցով, ապա Պայմանավորվող Պետություններից յուրաքանչյուրում այդ մշտական հաստատությանն է վերագրվում այն շահույթը, որ նա կարող էր ստանալ այդպիսի կամ համանման պայմաններում, այդպիսի կամ համանման գործում է ամրողովին անկախ ձեռնարկություն ձեռնարկություն լինելու դեպքում, և զորդեր ամրողովին անկախ ձեռնարկությունից, որի մշտական հաստատությունը լինելու հանդիսանում է։
- Մշտական հաստատության շահույթը որոշելիս բույլատրվում է այդպիսի մշտական հաստատության նպատակների համար կատարված ծախսերի համում, ներառյալ կառավարչական և ընդհանուր վարչական ծախսերը, անկախ այն բանից կատարված են դրանք այն Պետությունում, որտեղ գտնվում է այդ մշտական հաստատությունը, բն նրա սահմաններից դուրս։
- Եթե Պայմանավորվող Պետությունում մշտական հաստատությանը վերաբերող շահույթի որոշումը ձեռնարկության տարբեր ստորաբաժանումների միջշահույթի ընդհանուր գումարի համամասնական բաշխման հիման վրա հանդիսանում է սովորական երևոյթ, ապա 2 կետում ոչինչ չի խոչընդոտի Պայմանավորվող Պետությանը հարկվող շահույթը հաշվարկել նման բաշխման միջոցով՝ ինչպես սովորաբար ընդիմունքած է, ընդ որում բաշխման ընտրված եղանակը պետք է համապատասխանի սույն Հոդվածի սկզբունքներին։
- Ոչ մի շահույթ չի հաշվեգրվի մշտական հաստատությանը այդ մշտական հաստատության կողմից իր ձեռնարկության համար ապրանքների կամ արտադրանքի միայն գնման հիման վրա։
- Նախորդ կետերի նպատակների համար, մշտական հաստատությանը վերաբերող շահույթը ամեն տարի որոշվում է միևնույն եղանակով, եթե միայն դրա փոփոխման համար հիմնավոր ու բավարար պատճառ չառաջանա։
- Եթե շահույթը ներառում է եկամտի այնպիսի տեսակներ, որոնց մասին առանձին նշանակություն կամ առանձին պահանջում է այլ պահանջումներում, ապա այդ պահանջումների դրույթները չեն շոշափում սույն Հոդվածի դրույթներին։

Ըողված 8 ՕՂԱՅԻՆ ՏՐԱՍՄՊՈՐՏ

- Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության շահույթը, ստացված միջազգային փոխադրումներում օդանավի շահագործումից, հարկվում է միայն այդ Պետությունում:
- Սույն Հոդվածի 1 կետի դրույթները կիրառվում են նաև այն շահույթի նկատմամբ, որն առաջանում է պուլում, համատեղ գործունեությունում կամ միջազգային շահագործման գործակալությունում մասնակցելուց, բայց միայն այն մասի նկատմամբ, որը վերագրվում է համատեղ գործունեությունում նրա մասնակցությանը:

Ըողված 9 ԱՍՈՅԱՑՎԱԾ (ԶՈՒԳՈՐԴՎԱԾ) ՁԵՌԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Այն դեպքում, եթե
  - Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկությունը ուղղակի կամ անուղակի կերպով մասնակցում է մյուս Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության կառավարմանը, վերահսկմանը կամ կապիտալում, կամ
  - միևնույն անձինք ուղղակի կամ անուղակի կերպով մասնակցում են Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության և մյուս Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության կառավարմանը, վերահսկմանը կամ կապիտալում,
- և յուրաքանչյուր դեպքում երկու ձեռնարկությունների միջև՝ նրանց առևտրային և ֆինանսական փոխհարաբերություններում, ստեղծվում կամ սահմանվում են պայմաններ, որոնք տարրերվում են այն պայմաններից, որոնք կարող են լինել երկու անկախ ձեռնարկությունների միջև, ապա յանձնացած շահույթ, որը կարող է լինել հաշվեգրվել նրանցից մեկին, բայց այդ պայմանների պատճառով չի հաշվեգրվել, կարող է մուցվել այդ ձեռնարկության շահույթի մեջ և համապատասխանարար հարկվել:
- Այն դեպքում, եթե Պայմանավորվող Պետությունը այդ Պետության ձեռնարկության հարկվող շահույթի մեջ ներառում է և համապատասխանարար հարկում շահույթ, որի նկատմամբ մյուս Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկությունը այդ մյուս Պետությունում արդեն իսկ ենթարկվել է հարկմանը, և այդպիսով ներառված շահույթը այն շահույթն է, որը հաշվեգրված կլիներ առաջին հիշտակված Պետության ձեռնարկությանը, եթե երկու ձեռնարկությունների միջև փոխհարաբերությունները լինեն նույնակին, ինչպիս անկախ ձեռնարկությունների միջև, ապա այդ մյուս Պետությունը կվատարի այնտեղ հաշվեգրված այդ շահույթի համապատասխան ճշգրտում: Այդպիսի ճշգրտումը որոշելիս, պատշաճ կերպով հաշվի կառնվեն սույն Կոնվենցիայի մյուս դրույթները, իսկ Պայմանավորվող Պետությունների իրավասու մարմինները անհրաժեշտության դեպքում կիսորհրդակցեն միմյանց հետ:

Ըողված 10 ՃԱՐԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

- Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտ հանդիսացող ընկերության կողմից մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտին վճարվող շահարաժինները կարող են հարկվել այդ մյուս Պետությունում:
- Սակայն նման շահարաժինները կարող են հարկվել նաև այն Պայմանավորվող Պետությունում, որի ռեգիլենտն է համարվում շահարաժինները վճարող ընկերությունը՝ այդ Պետության օրենքներին համապատասխան, սակայն եթե շահարաժինների փաստացի սեփականատերը համարվում է մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտ, ապա այդ ձևով գանձվող հարկը չպետք է գերազանցի:

- a) շահարաժինների համախառն գումարի 5%-ը, եթե փաստայի սեփականատեր համարվող ընկերությունը (ընկերակցությունից տարրեր) ուղղակի տնօրինում է շահարաժիններ վճարող ընկերության գույքի առնվազն 25%-ը,
- b) շահարաժինների համախառն գումարի 15%-ը՝ մնացած բոլոր դեպքերում:
- Սույն կետը չի շոշափում ընկերության հարկումը այն շահույթի նկատմամբ, որից վճարվում են շահարաժիններ:
3. «Շահարաժիններ» տերմինը սույն Հոդվածում կիրառելիս նշանակում է եկամուտ քածնետոնսերից կամ պարտապահանց շհանդիսացող՝ շահույթին նաև եկամուտ այլ իրավունքներից, ինչպես նաև եկամուտ այլ իրավունքներից, որը ենթակա է նույնապիսի հարկային կարգավորաններ, ինչպես քածնետոնսերից ստացվող եկամուտ, այն Պետության օրենքներին համապատասխան, որի ռեզիլենտն է հանդիսանում քաշխումն իրականացնող ընկերությունը:
4. 1 և 2 կետերի դրույթները չեն կիրառվում, եթե շահարաժինների փաստայի սեփականատերը, հանդիսանալով Պայմանավորվող Պետության ռեզիլենտ, գործունեություն է իրականացնում մյուս Պայմանավորվող Պետությունում, որի ռեզիլենտ է համարկում շահարաժիններ վճարող ընկերությունը, այնտեղ գտնվող մշտական հաստատության միջոցով կամ այդ մյուս Պետությունում անկախ անձնական ծառայություններ է մատուցում այնտեղ գտնվող մշտական բազայի միջոցով, և հոլդինգը, որի հետ կապված շահարաժիններ են վճարվում, հիրավի վերաբերվում է նման մշտական հաստատությանը կամ մշտական բազային: Այլ դեպքում, եներով հանգամանքներից, կիրառվում են 7 (Չեռնարկատիրական շահույթ) կամ 14 (Անկախ անձնական ծառայություններ) Հոդվածների դրույթները:
5. Այն դեպքում, եթե Պայմանավորվող Պետության ռեզիլենտ հանդիսացող ընկերությունը շահույթ կամ եկամուտներ է ստանում մյուս Պայմանավորվող Պետությունից, այդ մյուս Պետությունը կարող է հարկումն իրկի ազատել այդ ընկերության կողմից վճարվող շահարաժինները, բացառությամբ եթե այդ շահարաժինները վճարվում են այդ մյուս Պետության ռեզիլենտին, կամ եթե հոլդինգը, որի հետ կապված վճարվում են շահարաժինները, հիրավի վերաբերվում է այդ մյուս Պետությունում գտնվող մշտական հաստատությանը կամ մշտական բազային, և ընկերության չքաշխաված շահույթից հարկեր չգանձել, նույնիսկ եթե շահարաժինները վճարվում են կամ չքաշխաված շահույթը իրկի կամ մասնակիորեն կազմված են այդ մյուս Պետությունում առաջացող շահույթից կամ եկամտից:

Հոդված 11 ՏՈԿՈՍՆԵՐ

- Պայմանավորվող Պետությունում առաջացող և մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեզիլենտին վճարվող տոկոսները կարող են հարկվել նաև այն Պայմանավորվող Պետությունում, որտեղ դրանք համապատասխան այդ Պետության օրենքներին առաջանում են, բայց եթե տոկոսների փաստայի սեփականատերը համարվում է մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեզիլենտ, ապա գանձվող հարկը չպետք է գերազանցի տոկոսների համախառն գումարի 10%-ը:
- Անկախ 2 կետի դրույթներից, Պայմանավորվող Պետությունում առաջացող տոկոսները, որոնք ստանում և փաստորեն տնօրինում է մյուս Պայմանավորվող Պետության Կառուվարությունը, ներառյալ իշխանության տեղական մարմինները, Կենտրոնական Բանկը կամ Կառուվարության կողմից ամբողջովին տնօրինվող ցանկացած ֆինանսա-

կամ կազմակերպությունը, կամ Կառավարության կողմից երաշխավորվող փոխատվություններից ստացվող տոկոսները, առաջին հիշատակված Պետությունում հարկումից ազատվում են:

4. «Տոկոսներ» տերմինը սույն Հոդվածում կիրառելիս նշանակում է եկամուտ յանձնագույն տեսակի պարտապահանջներից, անկախ գրավային ապահովումից և պարտապահի շահույթներին մասնակցելու իրավունքի առկայությունից, և մասնավորապես կառավարական արժեքրերից և պարտատոմսներից կամ փոխառության տոմսերից եկամուտը, ներառյալ այդպիսի արժեքրերի, պարտատոմսների կամ փոխառության տոմսերի պարզեավճարներն ու շահումները: Սույն Հոդվածի նպատակների համար ժամկետանց վճարումների դիմաց գանձվող տուգանքները որպես տոկոսներ չեն դիտարկվում:
5. 1, 2 և 3 կետերի դրույթները չեն կիրառվում, եթե տոկոսների փաստացի սեփականատերը, լինելով Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտ, տոկոսների առաջացման աղբյուր հանդիսացող մյուս Պայմանավորվող Պետությունում գործունեություն է իրականացնում այնտեղ գտնվող մշտական հաստատության միջոցով, կամ այդ մյուս Պետությունում անկախ անձնական ծառայություններ է մատուցում այնտեղ գտնվող մշտական բազայի միջոցով, և պարտապահանջը, որի հիման վրա տոկոսները վճարվում են, իրավի վերաբերվում է նման մշտական հաստատությանը կամ մշտական բազային: Այդ դեպքում, ենթով հանգանակներից, կիրառվում են 7 (Ձեռնարկատիրական շահույթ) կամ 14 (Անկախ անձնական ծառայություններ) Հոդվածների դրույթները:
6. Համարվում է, որ տոկոսներն առաջանում են Պայմանավորվող Պետությունում, եթե վճարողն այդ Պետության ռեգիլենտում է: Սակայն եթե տոկոսները վճարող անձը, անկախ այն բանից՝ Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտ է թե ոչ, մշտական հաստատություն կամ մշտական բազա ունի Պայմանավորվող Պետությունում, որոնց առնչությամբ առաջացել է պարտը, որի տոկոսները վճարվում են, և այդ տոկոսների վճարման ծախսերը կատարում է նման մշտական հաստատությունը կամ մշտական բազան, ապա համարվում է, որ նման տոկոսները առաջանում են այն Պետությունում, որտեղ գտնվում են մշտական հաստատությունը կամ մշտական բազան:
7. Եթե վճարողի և տոկոսների փաստացի սեփականատերի, կամ նրանց երկուսի և որևէ երրորդ անձի միջև հատուկ հարաբերությունների պատճառով վճարման նպատակով հիմք ծառայող պարտապահանջն վերաբերվող տոկոսների գումարը գերազանցում է այն գումարը, որը կիանաձայնեցվեր վճարողի և տոկասների փաստացի սեփականատիրոջ միջև նման հարաբերությունների բացակայության դեպքում, ապա սույն Հոդվածի դրույթները կիրառվում են միայն վերջին հիշատակված գումարի նկատմամբ: Այդ դեպքում վճարի ավելցուկային մասը կմնա հարկման ենթակա Պայմանավորվող Պետություններից յուրաքանչյուրի օրենքներին համապատասխան, հաշվի առնելով սույն Կոնվենցիայի մյուս դրույթները:

Հոդված 12

ՈՂՅԱԼԹԻ

1. Պայմանավորվող Պետությունում առաջացող և մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտին վճարվող ողյալքին կարող է հարկվել այդ մյուս Պետությունում:
2. Սակայն նման ողյալքին կարող է հարկվել նաև այն Պայմանավորվող Պետությունում, որտեղ դրանք առաջանում են համապատասխան այդ Պետության օրենքներին, առկայն եթե ողյալքի փաստացի սեփականատերը համարվում է մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտ, ապա այդ ձևով գանձվող հարկը չպետք է գերազանցի ողյալքի համախառն գումարի 10%-ը:

3. «Ո՞յալթի» տերմինը սույն Հոդվածում կիրառելիս նշանակում է փոխհատուցման տեսքով յանկացած տեսակի վճարումներ՝ ստացված որպես գրականության, արվեստի կամ գիտության ստեղծագործությունների (ներառյալ կինոֆիլմերը, ռադիո կամ հեռուստատեսային հաղորդումների հեռարձակման համար ֆիլմերը կամ ձայնագրությունները) օգտագործման կամ օգտագործման իրավունքի համար յանկացած հեղինակային իրավունքներից, յանկացած պատեսների, ապրանքանիշի, դիզայնի կամ մոդելի, պլանի, գաղտնի բանաձևի կամ գրդընթացի, կամ արդյունաբերական, առևտրային կամ գիտական գիտական փորձի վերաբերյալ տեղեկության համար:
4. 1 և 2 կետերի դրույթները չեն կիրավում, եթե ոռյալթի փաստացի սեփականատերը, լինելով Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտ, գործունեություն է իրականացնում ոռյալթի աղբյուր հանդիսացող մյուս Պայմանավորվող Պետությունում գտնվող մշտական հաստատության միջոցով, կամ այդ մյուս Պետությունում անկախ անձնական ծառայություններ է մատուցում այնտեղ գտնվող մշտական բազայի միջոցով, և իրավունքը կամ գույքը, որոնց նկատմամբ վճարվում է ոռյալթին, իրավի կապված են այդպիսի մշտական հաստատության կամ մշտական բազայի հետ: Այլ դեպքում, ենթելով հանգամանքներից, կիրավում են 7 (Զենարկատիրական շահույթ) կամ 14 (Անկախ անձնական ծառայություններ) Հոդվածների դրույթները:
5. Համարվում է, որ ոռյալթին առաջանում է Պայմանավորվող Պետությունում, եթե վճարողը այդ Պետության ռեգիլենտն է: Սակայն եթե ոռյալթի վճարող անձը, անկախ այն բանից՝ Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտ է թե ոչ, Պայմանավորվող Պետությունում ունի մշտական հաստատություն կամ մշտական բազա, որի կապվակցությամբ ոռյալթի վճարելու պարտավորություն է առաջացել և այդ ոռյալթի վճարման ժամաները կրում են այդ մշտական հաստատությունը կամ մշտական բազան, ապա համարվում է, որ ոռյալթին առաջանում է այն Պետությունում, որտեղ գտնվում են մշտական հաստատություններ կամ մշտական բազան:
6. Եթե վճարողի և փաստացի սեփականատերի միջև կամ նրանց երկուսի և երրորդ անձի միջև հասուկ հարաբերությունների պատճառով վճարման համար հիմք ծառայող օգտագործմանը, իրավունքին կամ տեղեկատվությանը վերաբերվող ոռյալթի գումարը գերազանցում է այն գումարը, որը համաձայնեցված կլիներ վճարողի և փաստացի սեփականատիրոջ միջև՝ այդպիսի հարաբերությունների բացակայության դեպքում, ապա սույն Հոդվածի դրույթները կիրավում են միայն վերջին հիշատակված գումարի նկատմամբ: Այդ դեպքում վճարի ավելցուկային մասն կմնա հարկման ենթակա Պայմանավորվող Պետություններից յուրաքանչյուրի օրենքներին համապատասխան, պատշաճ կերպով հաշվի առնելով սույն Կոնվենցիայի մյուս դրույթները:

Հոդված 13

ԳՈՒՅՔԻ ԱՐԺԵԹԻ ՇԱԿԵԼԱՑՈ

1. Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտի մյուս Պայմանավորվող Պետությունում գտնվող և 6 Հոդվածում (Եկամուտներ անշաժ գույքից) սահմանված անշարժ գույքի օտարումից ստացված արժեքի հավելածը կարող է հարկվել այդ մյուս Պետությունում:
2. Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտի կողմից ընկերության, որի ակտիվիտերը հիմնականում կազմված են մյուս Պայմանավորվող Պետությունում գտնվող և 6 Հոդվածում (Եկամուտներ անշաժ գույքից) սահմանված անշարժ գույքից, բաժնեսոսների օտարումից ստացված արժեքի հավելածը կարող է հարկվել այդ մյուս Պետությունում:

- Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության տնօրինության տակ գտնվող և մյուս Պայմանավորվող Պետությունում մշտական հաստատության ձեռնարկատիրական գույքի մաս կազմող կամ անկախ ծառայությունների մատուցման համար Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտի տնօրինության տակ գտնվող և մյուս Պայմանավորվող Պետությունում մշտական բազային վերաբերվող շարժական գույքի օտարումից առաջացած եկամուտները, ներառյալ նման մշտական հաստատության (առանձին կամ ամբողջ ձեռնարկության հետ մեկտեղ) կամ նման մշտական բազայի օտարումից առաջացած նման եկամուտները կարող են հարկվել այդ մյուս Պետությունում:
- Միջազգային փոխադրումներում Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության կողմից շահագործվող օդանավի կամ նման օդանավի շահագործման հետ կապված շարժական գույքի օտարումից առաջացած եկամուտները հարկվում են միայն այդ Պետությունում:
- 1, 2, 3 և 4 կետերում շնչված ցանկացած այլ գույքի օտարումից առաջացած եկամուտները հարկվում են միայն այն Պայմանավորվող Պետությունում, որի ռեգիլենտն է հանդիսանում գույքը օտարող անձը:

Հոդված 14

ԱՆԿԱԽ ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Եկամուտը, որ Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտ հանդիսացող ֆիզիկական անձը ստանում է մասնագիտական ծառայությունների մատուցումից կամ այլ անկախ բնույթի գործունեությունից հարկվում է միայն այդ Պետությունում, բացառությամբ այն դեպքի, եթե նա մյուս Պայմանավորվող Պետությունում ունի մշտական բազա (իր գործունեությունն իրականացնելու համար կանոնավար օգտագործվող մշտական վայր): Եթե նա ունի նման մշտական բազա, ապա եկամուտը կարող է հարկվել մյուս Պայմանավորվող Պետությունում, բայց միայն այդ մշտական բազային վերաբերվող մասով: Այդ նպատակի համար, եթե Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտ հանդիսացող ֆիզիկական անձը գտնվում է մյուս Պայմանավորվող Պետությունում ընդհանուր առմամբ 183 օրը չգերազանցող ժամանակահատվածում կամ ժամանակահատվածներում՝ ցանկացած 12-ամսյա ժամկետում, որը սկսվում կամ վերջանում է ֆինանսական տարում, ապա կհամարվի, որ նա այդ Պետությունում ունի կանոնավար օգտագործվող մշտական բազա և այդ մյուս Պետությունում իրականացվող իր, վերը նշված, գործունեությունից ստացվող եկամուտը վերաբերվում է այդ մշտական բազային:
- «Մասնագիտական ծառայություններ» տերմինը ներառում է մասնավորապես, անկախ գիտական, գրական, արվեստաբանական, կրթական կամ դասախոսական գործունեություն, ինչպես նաև բժիշկների, իրավաբանների, ինժեներների, ճարտարապետների, ատամանաբուժների և հաշվապահների անկախ գործունեություն:

Հոդված 15

ԿԱԽՅԱԼ ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Հաշվի առնելով 16 (Տնօրենների պատվավճարները), 18 (Կենսաբոշակներ) և 19 (Պետական ծառայություն) Հոդվածների դրույթները, ոռնիկը, աշխատավարձը և նման այլ վարձատրությունները, որոնք Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտը ստանում է վարձու աշխատանքի դիմաց, հարկվում են միայն այդ Պետությունում, եթե միայն վարձու աշխատանքը չի իրականացվում մյուս Պայմանավորվող Պետությունում: Եթե վարձու աշխատանքը իրականացվում է նման ձևով, ապա այդ առնչությամբ ստացված վարձատրությունները կարող են հարկվել այդ մյուս Պետությունում:

2. Չնայած 1 կետի դրույթների, Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտի ստացած վարձատրությունը մյուս Պայմանավորվող Պետությունում իրականացվող վարձու աշխատանքի դիմաց, հարկվում է միայն առաջին իշխատակված Պետությունում, եթե՝
  - ստացողը գտնվում է մյուս Պետությունում ընդհանուր առմամբ 183 օրը չգերազանցող ժամանակահատվածում կամ ժամանակահատվածներում՝ յանկացած 12-ամսական ժամկետում, որը սկսվում կամ վերջանում է ֆինանսական տարում, և
  - վարձատրությունը կատարվում է այդ մյուս Պետության ռեգիլենտ չհանդիսացող վարձողի կողմից կամ վարձողի անունից, և
  - վարձատրությունների վճարնան ծախսերը չեն կրում այդ մյուս Պետությունում վարձողի ունեցած մշտական հաստատությունը կամ մշտական բազան:
3. Անկախ սույն Հոդվածի նախորդ դրույթներից, միջազգային փոխադրումներում Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության կողմից շահագործվող օդանավերում իրականացվող վարձու աշխատանքի հետ կապված վարձատրությունը կարող է հարկվել այդ Պետությունում։

Հոդված 16

ՏՏՈՒԵԼՍԵՐԻ ՇՈՒՂՈՎԱՐՆԵՐԸ

Տնօրենների հոնորաբները և այլ նույնատիպ վարձատրությունները, որոնք Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտը ստանում է որպես մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտ հանդիսացող ընկերության տնօրենների խորհրդի կամ յանկացած այլ նույնատիպ մարմնի անդամ, կարող են հարկվել այդ մյուս Պետությունում։

Հոդված 17

ԱՐՎԵՏՄԻ ԱԺԽԱՏՈՐՆԵՐԸ ԵՎ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԸ

1. Անկախ 14 (Անկախ անձնական ծառայություններ) և 15 (Կախյալ անձնական ծառայություններ) Հոդվածների դրույթներից, այն եկամուտը, որը Պայմանավորվող Պետության ռեգիլենտը ստանում է որպես արվեստի աշխատող, ինչպիսին է քատրոնի, կինոյի, ռադիոյի կամ հեռուստատեսության արտիստը, կամ երաժիշտը, կամ որպես նարզիկ մյուս Պայմանավորվող Պետությունում իրականացվող, որպես այդպիսին, իր անձնական գործունեությունից, կարող է հարկվել այդ մյուս Պետությունում։
2. Եթե արվեստի աշխատողի կամ մարզիկի, որպես այդպիսին, իրականացվող անձնական գործունեության եկամուտը վերագրվում է ոչ թե անմիջապես արվեստի աշխատողին կամ մարզիկին, այլ մեկ որիշ անձին, ապա, անկախ 7 (Ձեռնարկատիրական շահույթ), 14 (Անկախ անձնական ծառայություններ) և 15 (Կախյալ անձնական ծառայություններ) Հոդվածների դրույթներից, այդ եկամուտը կարող է հարկվել այն Պայմանավորվող Պետությունում, որտեղ արվեստի աշխատողը կամ մարզիկը իրականացնում է այդ գործունեությունը։
3. 1 և 2 կետերի դրույթները չեն վերաբերվում այն եկամուտին, որը արվեստի աշխատողները կամ մարզիկները ստանում են Պայմանավորվող Պետությունում իրականացվող գործունեությունից, եթե այդ Պետության այցելությունը ամբողջովին կամ մասսամբ ֆինանսավորվում է Պայմանավորվող Պետություններից մեկի կամ երկուսի, կամ տեղական իշխանության մարմինների հասարակական իմանադրամներից։ Նման դեպքում այդ գործունեությունից ստացված եկամուտը հարկվում է միայն այն Պայմանավորվող Պետությունում, որի ռեգիլենտն է համարվում արվեստի աշխատողը կամ մարզիկը։

Հոդված 18

ԿԵՆՍԱԹՈՒՏԱԿՆԵՐ

Հաշվի առնելով 19 Հոդվածի (Պետական ծառայություն) 2 կետի դրույքները Պայմանավորվող Պետության ռեգիստրացիան Վճարվող կենսաբոշակները և այլ համանման վարձատրությունները (ներառյալ սոցիալական ապահովության օրենսդրությամբ վճարվող կենսաբոշակները և այլ համանման վարձատրությունները)՝ կապված նրա նախկին վարձու աշխատանքի հետ, հարկվում են միայն այդ Պետությունում:

Հոդված 19

ՊԵՏԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

1. a) Պայմանավորվող Պետության կամ իշխանության տեղական մարմնի կողմից ֆիզիկական անձին՝ այդ Պետության կամ իշխանությանը մատուցած ծառայությունների դիմաց, կենսաբոշակից բացի, վճարված ոռջիկը, աշխատավարձը կամ այլ նմանատիպ վարձատրությունը, հարկվում է միայն այդ Պետությունում,
  - b) Սակայն նման ոռջիկը, աշխատավարձը կամ այլ նմանատիպ վարձատրությունը հարկվում է միայն մյուս Պայմանավորվող Պետությունում, եթե ծառայությունները մատուցվում են այդ Պետության ռեգիստրացիան հանդիսացող ֆիզիկական անձը.
  - (i) հանդիսանում է այդ Պետության ազգային անձ, կամ
    - (ii) չի դարձել այդ Պետության ռեգիստրացիան միայն ծառայություններ մատուցելու նպատակով:
2. a) Պայմանավորվող Պետության կամ իշխանության տեղական մարմնի, կամ նրանց կողմից ստեղծված հիմնադրամներից ֆիզիկական անձին՝ այդ Պետությանը կամ իշխանությանը մատուցած ծառայությունների դիմաց, վճարված ցանկացած կենսաբոշակ հարկվում է միայն այդ Պետությունում:
  - b) Սակայն, նման կենսաբոշակը հարկվում է միայն մյուս Պայմանավորվող Պետությունում, եթե ֆիզիկական անձը հանդիսանում է այդ Պետության ռեգիստրացիան ու ազգային անձ:
3. 15 (Կախյալ անձնական ծառայություններ), 16 (Տնօրենների հոնորարները) և 18 (Կենսաբոշակներ) Հոդվածների դրույքները կվիրառվեն այն ոռջիկի, աշխատավարձի կամ այլ նմանատիպ վարձատրությունների ու կենսաբոշակների նկատմամբ, որոնք կապված են Պայմանավորվող Պետության կամ իշխանության տեղական մարմնի կողմից իրականացվող գործունեության հետ:

Հոդված 20

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ

Մինչև անմիջականորեն Պայմանավորվող Պետություն ժամանելը մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեգիստրացիան հանդիսացող և առաջին հիշատակված Պետությունում բացառապես ուսանելու կամ կրթություն ստանալու նպատակով գունվող ուսանողի, պրակտիկանությունի կամ ստաժորի կողմից ստացվող վճարումները՝ նախատեսված ապրելու, ուսանելու կամ կրթություն ստանալու համար, չեն հարկվում այդ Պետությունում, եթե այդ վճարումների աղբյուրները գունվում են այդ Պետության սահմաններից դուրս:

Հոդված 21

ԱՅԼ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ

1. Պայմանավորվող Պետության ռեգիստրացիա եկամուտների՝ սույն Համաձայնագրի նախորդ Հոդվածներում չիշխատակված, տեսակները, անկախ նրանց առաջացման աղբյուրից, հարկվում են միայն այդ Պետությունում:

2. 1 կետի դրույթները չեն կիրառվում 6 Հոդվածի (Եկամուտներ անշարժ գույքից) 2 կետում սահմանված անշարժ գույքի եկամուտներից տարրեր այլ եկամուտների նկատմամբ, եթե նման եկամուտներ ստացողը լինելով Պայմանագործող Պետության ռեզիդենտ մյուս Պայմանագործող Պետությունում գործունեություն է իրականացնում այնտեղ տեղակայված մշտական հաստատության միջոցով, կամ այդ մյուս Պետությունում մատուցում է անկախ անձնական ծառայություններ այնտեղ գտնվող մշտական բազայի միջոցով, և իրավունքը կամ գույքը, որոնց առնչությամբ ստացվել է եկամուտը, հիրավի կապահանգիստից մշտական հաստատության կամ մշտական բազայի հետ: Այդ դեպքում, հանգամանքներից ելնելով, կիրավում են 7 (Զետնարկատիրական շահույթ) կամ 14 (Անկախ անձնական ծառայություններ) Հոդվածների դրույթները:

ԳԼՈՒԽ IV

ԳՈՒՅՔԻ ՇԱՐԿՈՒՄԸ

Հոդված 22

ԳՈՒՅՔ

- Պայմանագործող Պետության ռեզիդենտի սեփականություն հանդիսացող և մյուս Պայմանագործող Պետությունում գտնվող անշարժ գույքով ներկայացված գույքը, որի մասին հիշատակվում է 6 Հոդվածում (Եկամուտներ անշարժ գույքից), կարող է հարկվել այդ մյուս Պետությունում:
- Պայմանագործող Պետության ձեռնարկության գույքը՝ ներկայացված մյուս Պայմանագործող Պետությունում ունեցած մշտական հաստատության մաս կազմող ձեռնարկատիրական գույքով կամ Պայմանագործող Պետության ռեզիդենտի տնօրինության տակ գտնվող և անկախ անձնական ծառայություններ մատուցելու նպատակով մյուս Պայմանագործող Պետությունում տեղաբաշխած մշտական բազայի հետ կապված շարժական գույքը, կարող է հարկվել այդ մյուս Պետությունում:
- Գույքը, ներկայացված Պայմանագործող Պետության ձեռնարկության կողմից միջազգային փոխադրումներում շահագործվող օղանավոր և այդ օղանավոր շահագործման հետ կապված շարժական գույքով, կարող է հարկվել միայն այդ Պետությունում:
- Պայմանագործող Պետության ռեզիդենտի գույքի մյուս բոլոր տարրերը հարկվում են միայն այդ Պետությունում:

ԳԼՈՒԽ V

ԿՐԿՆԱԿԻ ՇԱՐԿՍԱՆ ՎԵՐԱՑՄԱՆ ՄԵԹՈՂՆԵՐԸ

Հոդված 23

ԿՐԿՆԱԿԻ ՇԱՐԿՍԱՆ ՎԵՐԱՑՈՒՄԸ

- Հայաստանի գեաքրում կրկնակի հարկումը վերացվում է հետևյալ կերպ.
  - եթե Հայաստանի ռեզիդենտը եկամուտ է ստանում կամ գույք է տնօրինում, որոնք սույն Կոնվենցիային համաձայն կարող են հարկվել Լատվիայում, ապա Հայաստանը բույլ կտա.
    - այդ ռեզիդենտի եկամուտահարկից հանել Լատվիայում վճարված եկամուտահարկին հավասար գումար,
    - այդ ռեզիդենտի գույքահարկից հանել Լատվիայում վճարված գույքահարկին հավասար գումար:

Սակայն այդ հանումները, երկու դեպքում էլ՝ կախված հանգամանքներից, չպետք է գերազանցեն եկամուտահարկի կամ գույքահարկի հաշվարկված մասը՝ մինչև Լատվի-

այում հարկման ենթակա եկամուտին կամ գույքին վերաբերվող հանման տրամադրումը:

- b) Եթե սույն Կոնվենցիայի սահմանադրությունը կամ տնօրինությունը համապատասխան Հայաստանի ռեզիդենտի ստացած եկամուտը կամ տնօրինությունը գույքը Հայաստանում հարկումից ազատված է, այնուամենայնիվ նման ռեզիդենտի եկամուտի կամ գույքի մնացած մասի վրա դրվող հարկի գումարը հաշվարկելիս Հայաստանը կարող է հաշվի առնել հարկումից ազատված եկամուտը կամ գույքը:
2. Լատվիայի դեպքում կրկնակի հարկումը վերացվում է հետևյալ կերպ.
- a) Եթե Լատվիայի ռեզիդենտը եկամուտ է ստանում կամ գույք է տնօրինում, որոնք սույն Կոնվենցիային համաձայն կարող են հարկվել Հայաստանում, չնայած նույնիսկ, եթե նրա ներքին օրենքներով տրամադրվում են ավելի բարենպաստ պայմաններ, Լատվիան բոլոր կտա.
- i) այդ ռեզիդենտի եկամուտահարկից հանել Հայաստանում վճարված եկամուտահարկին հավասար գումար,
- ii) այդ ռեզիդենտի գույքահարկից հանել Հայաստանում վճարված գույքահարկին հավասար գումար:

Սակայն այդ հանումները, երկու դեպքում է՝ կախված հանգամանքներից, չպետք է գերազանցեն Լատվիայում եկամուտահարկի կամ գույքահարկից հաշվարկված մասը՝ մինչև Հայաստանում հարկման ենթակա եկամուտին կամ գույքին վերաբերվող հանման տրամադրումը:

- b) a) Ենթակետի նպատակների համար եթե Լատվիայի ռեզիդենտ հանդիսացող ընկերությունը շահարաժեխն է ստանում Հայաստանի ռեզիդենտ հանդիսացող ընկերությունից, որում տնօրինում է լիիրավ ձայնի իրավունք տվող իր բաժնետոմսերի առնվազն 10%-ը, ապա Հայաստանում վճարված հարկը իր մեջ ներառում է ոչ միայն շահարաժեխն գանձվող հարկը, այլ նաև ընկերության հիմնական շահույթից գանձված հարկի համապատասխան մասը, որից վճարվել են շահարաժեխները:

ԳԼՈՒԽ VI

ՇԱՏՈՒԿ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հողված 24

ԱՆԽՏՐԱԿԱՍՈՒԹՅՈՒՆ

1. Պայմանավորվող Պետության ազգային անձինք մյուս Պայմանավորվող Պետությունում չեն ենթարկվի այլ կամ ավելի ծանր հարկման կամ դրա հետ կապված պարտավորությանը, քան այն հարկումը կամ դրա հետ կապված պարտավորությունը, որին ենթարկվում են այդ մյուս Պետության ազգային անձինք նույն հանգամանքների դեպքում, մասնավորապես ռեզիդենտության առումով: Այս դրույքը, չնայած 1 Հոդվածի (Անձինք ուն ներառմանը կիրառվում է Կոնվենցիան) դրույքներին, կիրառվում է նաև Պայմանավորվող Պետություններից մեկի կամ երկուսի ռեզիդենտ չհանդիսացող ֆիզիկական անձանց նկատմամբ:
2. Պայմանավորվող Պետության ռեզիդենտ հանդիսացող, քաղաքացիություն չունեցող անձինք Պայմանավորվող Պետություններից և ոչ մեկում չպետք է ենթարկվեն այլ կամ ավելի ծանր հարկման կամ դրա հետ կապված պարտավորությանը, քան այն հարկումը կամ դրա հետ կապված պարտավորությունը, որին ենթարկվում են այդ Պետությունների ազգային անձինք նույն հանգամանքների դեպքում, մասնավորապես ռեզիդենտության առումով:

- Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության մյուս Պայմանավորվող Պետությունում ունեցած մշտական հաստատության հարկումը այդ մյուս Պետությունում համանման գործունեություն իրականացնող ձեռնարկությունների հարկումը: Այս դրույքը չպետք է նեկնարանվի որպես պարտավորեցնող Պայմանավորվող Պետությանը մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեզիլենտներին հարկման նպատակների համար տրամադրելու որևէ անձնական արտոնությունները, հարկային հանումներ և գեղեցի նրանց քաղաքացիական կարգավիճակի կամ ընտանեկան հանգամանքների հիման վրա, որոնք նա տրամադրում է իր սեփական ռեզիլենտներին:
- Բացառությամբ այն դեպքերի, եթե կիրառվում են 9 Հոդվածի (Ասոցացված (գուգորդված) ձեռնարկությունները) 1 կետի, 11 Հոդվածի (Տնկուսներ) 7 կետի կամ 12 Հոդվածի (Ո-ոյալի) 6 կետի դրույքները, Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության կողմից մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեզիլենտին վճարվող տոկոսները, ոոյալիին կամ այլ կատարած վճարումները, պետք է նման ձեռնարկության հարկվող շահույթի որշման նպատակով ենթակա լինեն հանմանը այն նույն պայմաններով, ինչպես առաջին հիշատակված Պետության ռեզիլենտին վճարելիս: Նմանապես Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկության մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեզիլենտին ցանկացած պարտը, այդ ձեռնարկության հարկվող գույքի որշման նպատակով պետք է ենթակա լինի հանմանը, այն նույն պայմաններով, որն է պարտքը առաջին հիշատակված Պետության ռեզիլենտին:
- Պայմանավորվող Պետության ձեռնարկությունները, որոնց գույքը լրիվ կամ մասնակիորեն պատկանում է մեկ կամ մի քանի ռեզիլենտների, կամ ուղղակի կամ անուղղակի վերահսկում է մյուս Պայմանավորվող Պետության մեկ կամ մի քանի ռեզիլենտների կողմից, չպետք է առաջին հիշատակված Պետությունում ենթարկվեն այլ կամ ավելի ծանր հարկման կամ նրա հետ կապված պարտավորության, քան այն հարկումը կամ դրա հետ կապված պարտավորությունը, որին կարող են ենթարկվել առաջին հիշատակված Պետության այլ համանման ձեռնարկություններ:
- Չնայած 2 Հոդվածի (Ընդգրկվող հարկեր) դրույքներին, սույն Հոդվածի դրույքները կվիրառվեն հարկերի յուրաքանչյուր տեսակի կամ ձևի նկատմամբ:

Հոդված 25 ՓՈԽՇԱՍԱԶԱՅՆԵՑՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂԱԿԱՐԳԸ

- Եթե անձը գտնում է, որ Պայմանավորվող Պետություններից մեկի կամ երկուսի գործողությունները հանգեցնում են կամ կիանգեցնեն սույն Կոնվենցիայի դրույքներին չհամապատասխանող հարկմանը, ապա նա կարող է, այդ Պետությունների ազգային օրենքով նախատեսված պաշտպանական միջոցներից անկախ, բննարկման համար իր գործը ներկայացնել այն Պայմանավորվող Պետության իրավասու մարմնին, որի ռեզիլենտն է ինքը. կամ, եթե դեպքը վերաբերում է 24 Հոդվածի (Անխորականություն) 1 կետին, այն Պետության իրավասու մարմնին, որի ազգային անձն է նա: Դիմումը պետք է ներկայացվի երեք տարվա ընթացքում Կոնվենցիայի դրույքներին չհամապատասխանող հարկմանը հանգեցնող գործողությունների մասին առաջին ծանուցման պահից:
- Եթե իրավասու մարմնին դիմումը համարի հիմնավորված կամ եթե ինքը ի վիճակի չէ հանգելու գոհացուցիչ որշման, կծովի հարցը լուծել մյուս Պայմանավորվող Պետության իրավասու մարմնի հետ փոխհամաձայնությամբ, նպատակ ունենալով քայլություն կոնվենցիային չհամապատասխանող հարկումը: Յանկացած ձեռք բերված պայմանավորվածություն պետք է կատարվի անկախ Պայմանավորվող Պետությունների ազգային օրենքում առկա որևէ ժամանակային սահմանափակումներից:

- Պայմանավորվող Պետությունների իրավասու մարմինները փոխհամաձայնությամբ կձգուն լուծել բռոյր դժվարությունները կամ կասկածները, որոնք կարող են առաջանալ Կոնվենցիայի մեկնաբանման կամ կիրառման ժամանակ: Նրանք կարող են նաև, Կոնվենցիայով չնախատեաված դեպքերում, համատեղ խորհրդակցել՝ կրկնակի հարկումը բայցառելու նպատակով:
- Պայմանավորվող Պետությունների իրավասու մարմինները կարող են անմիջական կապ հաստատել միմյանց հետ՝ նախորդ կետերի ըմբռնման նպատակով համաձայնության հասնելու:

Հոդված 26

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՓՈԽԱՍԱԿՈՒՄ

- Պայմանավորվող Պետությունների իրավասու մարմինները փոխանակվում են տեղեկատվությամբ՝ անհրաժեշտ սույն Կոնվենցիայի կամ Պայմանավորվող Պետությունների ազգային օրենքների դրույթների կատարման համար, այն հարկերի վերաբերյալ, որոնց վրա տարածվում է Կոնվենցիան այն չափով, որքանով հարկումը չի հակասում Կոնվենցիային: Տեղեկատվության փոխանակումը չի սահմանափակվում 1 Հոդվածով (Անձինք, ում նկատմամբ կիրառվում է Կոնվենցիան): Պայմանավորվող Պետության կողմից ստացված ցանկացած տեղեկատվություն համարվում է զաղտնի այնքանով, որքանով այդ Պետության ազգային օրենքների շրջանակում ստացված տեղեկատվությունն է, և տեղեկացվում է միայն այն անձանց կամ մարմիններին (ներառյալ դատարանները և վարչական մարմինները), որոնք գրադարձ են այն հարկերի գնահատմամբ կամ հավաքագրումով, բռնագանձմամբ կամ դատական հետապնդումով, կամ բողոքարկումների քննարկմամբ, որոնց վրա տարածվում է Կոնվենցիան: Ստացված տեղեկատվությունը նման անձինք կամ մարմինները պետք է օգտագործեն միայն այդպիսի նպատակների համար: Նրանք կարող են իրապարակել տեղեկատվությունը դրանք դատական նիստի ընթացքում կամ դատական որոշումներ ընդունելիս:
- 1 կետի դրույթները և ոչ մի դեպքում չեն մեկնաբանվի որպես Պայմանավորվող Պետություններին պարտավորեցնող.
  - անցկացնելու այդ կամ մյուս Պայմանավորվող Պետության օրենքներին կամ վարչական գործավարությանը հակասող վարչական միջոցառումներ,
  - ներկայացնելու տեղեկատվություն, որը չի կարելի ստանալ այդ կամ մյուս Պայմանավորվող Պետության օրենքներով կամ սովորական վարչական գործավարության ընթացքում,
  - ներկայացնելու տեղեկատվություն, որը կրացահայտի որևէ առևտրական, ձեռնարկատիրական, արդյունաբերական, առևտրային կամ մասնագիտական զաղտնիք կամ առևտրական գործներաց, կամ տեղեկատվություն, որի բացահայտումը կհակասի պետական քաղաքականությանը (հասարակական կարգին):
- Պայմանավորվող Պետությունների իրավասու մարմինները կարող են կնքել լրացույիչ համաձայնագիր՝ սույն Հոդվածի դրույթների կատարման համար անհրաժեշտ միջոցառումների սահմանման նպատակով:

Հոդված 27

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԵԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՀՅՈՒՊԱՏՈՍԱԿԱՆ ՇԱՍՏԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆԴԱՄԵՐԸ

Սույն Կոնվենցիայի և ոչ մի դրույթ չի շոշափում դիվանագիտական առաքելությունների և հյուպատոսական ծառայողների հարկային արտօնությունները, որոնք սահմանված են միջազգային իրավունքի ընդհանուր նորմերով կամ հասուլ համաձայնագրի դրույթներով:

ԳԼՈՒԽ VII ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 28 ՈՒԺԻ ՄԵԶ ՄՏՏԵԼԸ

- Պայմանավորվող Պետությունները մեկը մյուսին կիրագեկեն սույն Կոնվենցիան ուժի մեջ մտմելու համար անհրաժեշտ սահմանադրական պահանջները կատարելու մասին:
- Կոնվենցիան ուժի մեջ է մտնում 1 կետում նշված ծանուցագրերից վերջինի ուղարկելու օրվանից և նրա դրույթները երկու Պայմանավորվող Պետություններում կիրառվում են。
  - ա) աղբյուրից գանձվող հարկերի առնչությամբ՝ Կոնվենցիան ուժի մեջ մտնելու տարվան հաջորդող օրացուցային տարվա հունվարի 1-ին կամ հունվարի 1-ից հետո գանձվող գումարներից,
  - բ) եկամուտներից և գույքից գանձվող այլ հարկերի առնչությամբ՝ Կոնվենցիան ուժի մեջ մտնելու տարվան հաջորդող օրացուցային տարվա հունվարի 1-ին կամ հունվարի 1-ից հետո հաշվարկվող հարկերի նկատմամբ:

Հոդված 29 ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԴԱՐԱՐԵՑՈՒՄԸ

Սույն Կոնվենցիան մնում է ուժի մեջ մինչև Պայմանավորվող Պետություններից մեջ կողմից նրա գործողության դադարեցումը: Պայմանավորվող Պետություններից յուրաքանչյուրը կարող է դիմանագիտական ուղիներով գործողությունը դադարեցնելու մասին գրավոր ծանուցագիր հանձնելու միջոցով դադարեցնել Կոնվենցիայի գործողությունը՝ ուժի մեջ մտնելու պահից երեք տարին անցնելուց հետո ցանկացած օրացուցային տարվա ավարտից առնվազն վեց ամիս առաջ: Այդ դեպքում Կոնվենցիան երկու Պայմանավորվող Պետություններում դադարեցնում է գործողությունը.

- ա) աղբյուրից գանձվող հարկերի առնչությամբ՝ ծանուցագիրը փոխանցելու տարվան հաջորդող օրացուցային տարվա հունվարի 1-ին կամ հունվարի 1-ից հետո գանձվող գումարների նկատմամբ,
- բ) եկամուտներից և գույքից գանձվող այլ հարկերի առնչությամբ՝ ծանուցագիրը փոխանցելու տարվան հաջորդող օրացուցային տարվա հունվարի 1-ին կամ հունվարի 1-ից հետո հաշվարկված հարկերի նկատմամբ:

Ի ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՈՐԻ համապատասխան ձևով լիազորված ներքոստորագրողները ստորագրեցինք սույն Կոնվենցիան:

Կատարվել է Ռիգա քաղաքում 2000 թվականի մարտի «15»-ին, հայերեն, լատիշերեն և անգլերեն, ընդ որում բոլոր երեք տեքստերն էլ հավասարագոր են: Մեկնարաննան ժամանակ տարաձայնությունների դեպքում գերակայում է անգլերեն տեքստը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

ԼԱՏՎԻԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության և Լատվիայի Հանրապետության միջև Եկամուտների և գույքի կրկնակի հարկումը բացառելու և հարկերի վճարումից խոսափելը կանխելու մասին Կոնվենցիան կնքելիս ներքոստորադրողները պայմանավորվեցին, որ ներքոհիշյալ դրույթները կազմում են Կոնվենցիայի անբաժան մասը.

1. 4 Հոդվածի (Ուղղիղենու) 3 կետի առնչությամբ.

Պայմանավորված է, որ Պայմանավորվող Պետությունների իրավասու մարմինների միջև համաձայնության բացակայության դեպքում անձը յուրաքանչյուր Պայմանավորվող Պետությունում չի դիտարկվի որպես մյուս Պայմանավորվող Պետության ռեզիդենտ:

2. 7 Հոդվածի (Չեղարկատիրական շահույթ) 3 կետի առնչությամբ.

Պայմանավորված է, որ Պայմանավորվող Պետության կողմից որպես հանումներ բույլատրվող ծախսերը կներառեն միայն այն ծախսերը, որոնք ենթակա են հանման համաձայն այդ Պետության ներքին օրենքների:

Ի ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՈՐԻ համապատասխան ձևով լիազորված ներքոստորագրողները ստորագրեցինք սույն Կոնվենցիան:

Կատարվել է Ռիգա քաղաքում 2000 թվականի մարտի «15»-ին, հայերեն, լատիշերեն և անգլերեն, ընդ որում բոլոր երեք տեքստերն էլ հավասարազոր են: Մեկնարաննան ժամանակ տարածայնությունների դեպքում գերակայում է անգլերեն տեքստը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

ԼԱՏՎԻԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ